

נחל'י נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברסלב / בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גיליון מס' 681
פרשת וירא תשפ"א

הצגת הדלקת נרות			
רח"ק	זמני	כיסוי	שבת
18:01	17:22	16:10	ירושלים
17:59	17:24	16:25	תל-אביב
17:59	17:22	16:17	חיפה
18:02	17:25	16:28	באר שבע

דבר ראש הישיבה

להינצל מסדום

מי היה תמון בסדום • את מי הציל אברהם אבינו בתפילתו • מהו ה'סוד' של המילה 'סדום' • והעובדה ש'סדום זה אנחנו'

רמזים בכל מספר

אברהם התפלל על סדום, וכאמור שבכל אחד יש איזה סדום; זה לא היה פעם, סדום זה בתוך כל אחד ואחד. והזוהר הקדוש מסביר שאברהם התפלל 'אולי יש חמישים צדיקים' זה רומז לחמישה חומשי תורה. כלומר אם אתה סדום, אולי לפחות אתה אומר חמישה חומשי תורה, אולי אתה אומר 'שנים מקרא ואחד תרגום', שעל ידיו אתה ניצול מסדום, שלא תהיה סדומניק, ואולי יש פחות חמש - ארבעים וחמישה, שזה שם מ"ה הקדוש, "מה" ה' שואל מעמך, אולי נשאר פה מישהו שעדיין עוסק בידיעתה ה', אולי מישהו שלומד פה את שם ה'.

ואחרי זה הוא יורד: 'אולי יש ארבעים', ארבעים זה כנגד ארבעים הימים של מתן תורה, שמשה עלה לשמים ולמד את התורה במשך ארבעים יום. ואחר כך אברהם אבינו אומר 'אולי יש שלושים', שלושים מרמז על המלכות, כמו שכתוב באבות (פ"ו מ"ה) 'המלכות נקנית בשלושים מעלות', והכוונה אם יש בתוך האדם קבלת עול אברהם אבינו אולי יש מישהו שמגדל את בנו לתלמוד תורה, שנחשב לו כאילו קיים את התורה פעמיים בכל יום [כנאמר שם בזוהר], זהו 'עשרים' - פעמיים עשרת הדברות. בסוף אמר אבינו הזקן 'אולי ימצאו שם עשרה'. מי הם העשרה? עשרה שעוסקים בעשרה מאמרות, בעשרת הדברות. אולי אתה עוסק קצת בעשרת הדברות, ותוכל להינצל מסדום שבתוכך.

אם אתה לומד תורה, עוסק במעשרה מאמרות, מחפש את שם ה', ומגדל את הילדים שלך לתלמוד תורה, ואתה הולך לבית כנסת ואתה מעשרה ראשונים, אתה משתדל להקדים, לא מגיע בסוף התפילה, אז אתה תינצל מהסדום שבתוכך.

ולסיום אזכיר כי אתה צריך למצוא כף זכות בעצמך, כמו אברהם אבינו שחיפש זכות כלשהי בסדום. אסור לך להתיימש מעצמך אפילו אם אתה הכי גרוע. וכן אסור לאדם להתיימש מחברו אפילו אם הוא היהודי הכי גרוע שמכיר, כי לפעמים איזה תפילה של איזה סבא או סבתא שירדה פתאום, פתאום הפכה אותו לגמרי, ובפרט תפילות הצדיקים שיכולים להפוך את הדור. ועל זה אמר רביז"ל 'אין שום יאוש בעולם', שאפילו מסדום יצא משיח.

נ שמת דוד יצאה דווקא מסדום, אחרי שאברהם הכניע את ד' המלכים, שהם כנגד ד' הגלויות שאותם יכניע לבסוף משיח שהוא נשמת דוד. נמצא, שנצחוננו של דוד התחיל כבר להתנוצץ בנצחוננו של אברהם על ארבעת המלכים, כבר שם התחילה הגאולה שלו על כל הגלויות כפי שיהיה בביאת משיח.

למדנו מכך שאברהם אבינו התפלל על סדום, ואף על פי שלא הצליח להצילם אבל הציל בכך את לוט ואת נשמת משיח. וזה שכתוב "וה' אמר המכסה אני מאברהם" וגו', כי נשמת משיח שם.

והזוהר הקדוש לומד מפרשתנו שלא מענישים את הרשעים לפני שמודיעים לנשמות של הצדיקים. הנשמות של הצדיקים הם אלו שמחליטים אם תהיה גזירה או לא. ברגע שהצדיק גוזר הקב"ה מקיים, ברגע שהקב"ה קיבל רשות מאברהם אבינו הוא יכול היה להפוך את סדום. לפני שאברהם לא נתן כביכול רשות לקב"ה הוא לא היה יכול להפוך את סדום כביכול. ככה מתנהגת הבריאה. ולמרות שהקב"ה ידע שאין שם עשרה, אבל הוא נתן לאברהם אבינו להתפלל, ורק לאחר שנוכח לדעת שאין עשרה והסכים לגזרה - רק אז הלכו המלאכים להפוך את סדום.

לסרבה המשרה

אנחנו חושבים שסדום היה פעם, אבל האמת שלכל אחד יש לו סדום בתוכו. סדום זה אותיות סוד מ', הסוד של אות מ'. בבחינה מסוימת כל העבודה שלנו היא לבקוע את המ' הסתומה, רבי נתן מדבר בזה הרבה על הפסוק 'לסרבה המשרה' (ישעיה טו) שהמ' שם סתומה באמצע המילה, וזה קשור למשיח שהוא יבקע את המ' הסתומה, כי מ' סתומה היא כל העניין של הגאולה, היא סוד משיח, כי מ' סתומה היא סוד שני דלתין כמובא, ולכן סדום זה 'סוד מ' כי משם יוצא משיח. ומי שזוכה לבקוע את המ' הסתומה יכול להציל את העולם מסדום.

מי זה סדום? סדום זה אנחנו. כמו שאומר האריז"ל בשער הפסוקים פרשת שמות, שאנחנו גלגולים של סדום, נמצא שאברהם אבינו היה מתפלל על הנשמות של עם ישראל, על הנשמות שלנו. וכדברי האריז"ל שנשמות ישראל הם גם דור ההפלגה, וגם דור המבול כולם נתגלגלו בעם ישראל.

להזמנות:

02-6289761

052-7679638

ספרו החדש
של הרב ח' שמואל
שטרן שליט"א

שביל חדש
נפתח אל הלב

לפחות תגייד לי מה ה' רוצה!

הטור, על מה שקשה לי בחיים, לא?

ואכן התשובה היא אחת לשניהם: אתה לבד אמרת שהמעשה הזה של אברהם הולך להשפיע אלפי שנים קדימה. נראה לך שזה ככה הולך ברגל? אפילו למצוא את המקום לא ילך לו בקלות! זה לא איזה פרס לילד שאתה קונה ב'הכל בשקל'. זה יהלום! ועל יהלום צריך להתאמץ! עבודת ה' שלך היא חשובה! היא לא דבר פשוט, היא דבר שהולך להשפיע על יותר ממיליארד שנים - על נצח! נראה לך שככה מייד יגלו לך מהו רצון ה'? תזיע, תתאמץ, תחשוב, ואז נראה!

אני לא צריך להאריך ולהסביר לך שגם בלך לך מארצך של אברהם העיקרון הוא אותו עיקרון. מקטנותנו התחנכנו על דברי רש"י ששואל למה ה' לא אמר לו מראש לאיפה ללכת.

תשמע עוד משהו: תראה איך דוד המלך משתפך על מה שעבר עליו כשהחליט לבנות את בית המקדש. תמיד ידעתי שהיה לו קשה, סתם טכנית להרים פרויקט בסדר גודל כזה, לעשות אותו עם כל הכוונות כדי להשרות את השכינה, לאסוף סכומים דמיוניים לצרכי הבנייה והמתכות היקרות, אבל לא זה היה עיקר הקושי. תשמע מה מתואר בתהלים (קלב ב-ה): דוד נשבע ונדר לה', שלא יכנס לביתו ולא ישכב על מיטתו, וגם לא יתן שינה לעיניו, עד שימצא את המקום הראוי לבית המקדש. נו באמת, ה' לא יכל לשלוח את נתן הנביא שיגלה לו?

אבל זה לא עובד ככה. 'אי אֶפְסֹר לְזָכוֹת לְקַדְשֵׁי הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ כִּי אִם עַל יְדֵי הַבְקָשָׁה וְהַתְפִּילָה', וגם לא לבית המקדש הפרטי שלך. זה הרבה יותר יקר מסוד המתכון של קוקה קולה, מה נראה לך, שסוד עבודת ה' יתגלגל ברחובות ומי שירצה יתכופף ויריים? זה דבר יקר!

(עפ"י ילקוטי הלכות בבית חוב מהיתומים ג אותיות כב-כג, נפילת אפיים ו אות ח)

מעניין למה אינני מצליח לדעת מה ה' רוצה ממני תמיד. מילא עם זה שלפעמים קשה לעשות את רצונו - כבר השלמתי, זה התפקיד שלנו בעולם, לעבוד, לא להתבטל ולחלום. אבל למה אני מבולבל ולא ברור לי מה אני צריך לעשות? מה יכול להיות יותר טוב מבהירות בשכל, שיהיה לי ברור בדיוק מה התפקיד שלי בסיטואציה הזו? נכון שלפעמים אני ברור בשכל והנסיון הוא רק 'למעשה', אבל הרבה פעמים אני מסופק במהות רצון ה', ונראה לי שחבל שלפחות ב'מה ה' רוצה שאעשה' איני ברור.

אבל כשהסתכלתי בספרים ראיתי שזה לא חבל. ככה זה.

וזה לא מגיע מחוסר שכל שאני צריך קצת לשפשף אותו בדפי גמרא, וזה לא מגיע מכך שעדיין לא התקיים אצלנו 'ואשיבה .. יועציך כבתחילה'. ככה היה תמיד וככה יהיה תמיד, כך הולך בעבודת ה'.

רוצים דוגמאות? יש בשפע.

אברהם אבינו הולך לעקוד את יצחק בנו. מעשה שייחרט לעד באותיות של אש בדפי ההיסטוריה, אירוע שאנו מתענגים עליו ומוצאים אותו גם 4000 שנה לאחר שהתרחש, מעמד שאנו משחזרים אותו בהוד בכל הזדמנות ושולפים אותו כנשק אחרון

מול המשטין. וה' אומר לו - לך תעלה את בנך לעולה על אחד ההרים. רבנו של עולם! מספיק קשה עכשיו לאברהם, שהיצר מנסה בכל הכח לסבכו עם 'ביצחק יקרא לך זרע', הוא צריך לחשוב איך להתחמק משרה שלא תחשוד, איך מעבירים את הבשורה ליצחק אט אט, ועוד הרבה דברים על הראש. לפחות שה' יגיד לו לאיפה הוא הולך! למה הקב"ה 'מפיל' עליו עוד משימה: לזהות לאיזה הר האלקים התכוון, לראות אולי יש איזה ענן קשור משהו...

רגע, השאלה הזו קצת מזכירה את השאלה בתחילת

לצעירי הצאן

רנטגן פנימי

אֲבָרְהָם הַתְּפִלָּל 'אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים' זֶה רֹמֵז לַחֲמֵשֶׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. כְּלוּמַר אִם בְּפִנְיֵימִיתוֹן אֲתָה סָדוּם, אוּלַי לְפָחוֹת אֲתָה לּוֹמֵד חֲמֵשֶׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה, שְׁעַל יְדֵיהֶם אֲתָה נִצּוֹל מִסָּדֵם, שְׁלֹא תִהְיֶה "סְדוּמִיָּק". אוּלַי יֵשׁ אַרְבָּעִים, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים הַיָּמִים שֶׁל מִתֵּן תוֹרָה, אוּלַי אֲתָה לּוֹמֵד תוֹרָה .. וְאוּלַי יִמְצְאוּ שֵׁם עֶשְׂרָה, שְׁאֲתָה עוֹסֵק בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת...

מתוך מאמר ראש הישיבה

"אבא, למחנך יש משהו נגדי!"

ליצ'ן וליש'בן.

בעיה נוספת: ישנם מקרים קיצוניים בהתנהגות המחנך עם הילד, שהילד חייב לדווח עליהם להוריו, אבל אם הילד מרגיש שאין הבנה מצדם למצוקותיו הוא לא ידווח להוריו מאום, ויכול להיגרם מזה אסונות חמורים בגשמיות וברוחניות, ודי לחכימא ברמיזא.

...

ובכן: הדרך להתנהג במצבים רגישים כאלו היא לפעול בשום שכל וברגישות יתירה: מצד אחד לתת סימפטיה והרגשת שותפות לכאבו של הילד, שהרי אף אם הוא אשם במצבו - הוא זקוק עכשיו להרגשה שיש מי שמבין את כאבו ושותרן לו. נדגיש כי אין צורך ממש להצדיק את הילד, להסביר לו כמה שהוא טוב ולא מובן לנו למה עושים לו עוולות... אלא יש להקטיב ולהשתתף בצער, לתת לילד את תחושת השותפות בכאב, ולהזהר שלא לומר לו את המשפט חסר הרגישות: "אתה עשית את זה לעצמך". ברוב המקרים הילד יודע שהוא התנהג שלא כשורה, והוא רק מחפש כתובת לפרוק את כאבו.

לאחר שהילד פרק את הצער שהיה אצור בליבו ניתן לפתוח בשיחה לגופו של מקרה מתוך נינוחות. ואף אם בתחילה הילד יתפרץ ויטען שהמחנך מכוון נגדו אישית, עלינו להמנע מכניסה לוויכוחים אלא להוביל את הילד למקום אחר, למקום של רגיעה, ואז הלב יוכל להכיל את מה שנעשה לו ושזה אך ורק לטובתו.

ישנם מקרים שבהם אנו חשים שהמלמד טעה בתגובותיו. במקרה כזה אין לנו לומר לילד את חוות דעתנו, אלא נאמר לו ש"בעזרת השם אנחנו נברר אצל המלמד מה היה המקרה ומה דרישותיו ממך, שהרי ברור שכונתו היא רק לטובתך". ואכן עלינו לעמוד בדיבורנו ולהתקשר למלמד, אבל רק ללא נוכחות הילד או שמיעת השיחה. הילד צריך להבין שהמלמד אינו נתון לביקורת מצד הוריו, שבכך יכולה לרדת מאוד דמותו של המלמד בעיני הילד, והנזק מכך כבר הזכר בשורות הקודמות. לאחר השיחה, אם המלמד באמת טעה, בדרך כלל הוא מעצמו יפנה לתלמידו ויתנצל לפניו - אחרי הכל כולנו בני אדם שיכולים לטעות - ואנחנו כהורים נוכל לקחת את המקרה הזה ולהעצים את גדלות הנפש של המחנך שעומד בגבורה ומודה לפני תלמידו על טעותו, ומעז יצא מתוק...

ה' יעזור ונזכה להצלח בחינוך ילדנו מתוך אחריות ורגישות מרבית, אמן ואמן.

ש
אלה: כשילדנו מספר לנו בתרעומת על עונשים שהמחנך העניק לו ללא צדק, לדבריו, או על גערות לא מוצדקות שספג ממחנכו על לא עוול בכפו; כיצד עלינו להגיב?

בכדי שנוכל לענות על השאלה הזו עלינו להרחיב ולברר את צדדי הבעיה. אני ניגש מתוך הנחה שברור לכולנו שהמחנך רוצה את טובת ילדנו, או במקרי קיצוני מאוד - את טובת הכיתה כולה לעומת הילד הבודד, אך ברור שלא ממניעים אישיים.

וכאן מתפתחת הדילמה: כיצד עלי לפעול כשבני אהובי עומד בוכה ופגוע עד עמקי נפשו ממה שנעשה לו בכיתה, בעיני רוחו המלמד הוא חסר רגישות, כעסן ועוד כל מיני "קומפלימנטים", והילד מחכה להבנה מצד ההורה למצוקותיו.

מצד אחד כל תגובה שלא במקומה יכולה להחריב חינוך של שנה שלמה. שוו בנפשכם, ילד ששמע מאביו - שהוא הדמות המשפיעה ביותר בחייו - שהמחנך סתם כעסן, אינו שולט בעצמו, וכו', כיצד יוכל לקבל דרך חיים מאותו מחנך? בפרט שחלק העיקרי בחינוך הוא הצד המשמעותי, שעל התלמיד לבטל דעתו בפני רבו, כיצד יעשה זאת כשאין לו הערכה וכבוד?

מאיך גיטא, ישנם הורים שבאופן אוטומטי מצדיקים את המחנך ומאשימים את ילדיהם שהוא התנהג שלא כשורה והוא הביא על עצמו את כל בעיותיו. אמנם זה נכון בדרך כלל, אך לא זהו המקום והזמן; הילד מגיע כואב ופגוע ואתה מוסיף לו מלח על הפצעים.

חמור מכך - כשההורה מוסיף לו עונשים על מה שכבר קיבל ומשאיר את הילד פגוע עד עמקי נפשו, מתוסכל מכך שלא רק שלא קיבל את הגיבוי שכל כך חיכה לו אלא הוסיפו שמן למדורתו. לא אשכח את חברי השבור שתיאר לי את ילדותו הקשה, כיצד הוא היה מוכה על כל התנהגות חריגה בת"ת, אך התסכול העיקרי שלו ניכר כשהשיב על שאלתי "היכן היה אביך בתמונה?" והוא ענה לי בעצב: "כשהייתי מספר להורי מה שחוויתי בת"ת - אבי היה מצדיק במייד את התנהגות המחנך שלי ואף הוסיף לי "מנה" משלו בכדי שאתחיל להתנהג טוב, כך שהעדפתי לא לספר להורי את מה שעובר עלי בתלמוד התורה בשביל לחסוך צרות וכאבי לב!"... אותו חבר לא יצא מכך בשלום, ואף לאחר שהתחתן ונולדו לו שלושה ילדים לא השתחרר ממצוקתו הנפשית, וכיום הוא חילוני גמור שכבר הספיק להתגרש ועודו היד נטויה רחמנא

כשהייתי מספר להורי מה שחוויתי בת"ת - אבי היה מצדיק במייד את התנהגות המחנך שלי ואף הוסיף לי "מנה" משלו

מוקד המבצעים:
למצטרפים חדשים:
02-623-1218

**דבי נחמן יעניק לך וילידיך שלך,
חוזק נפשי והעצמה...**

נפילה של 40 מעלות

37 שנים לפטירתו של רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, שב"ק כ' מרחשוון תשפ"א - תשד"מ

בניחותא כשראשו כפוף על הספר ופיו מנגן את המילים
בנעימה חרישית.

והאמת, שתלמידותיה של הרבנית עשו את אותו מבחן - ללא כוונה מיוחדת - פעמים רבות, כשכדרכן של בנות הן מדברות בקול גדול כשהן מתייעצות עם הרבנית על כל לבטיהן, אך הרב אינו מרים את עיניו מהספר הקדוש המונח מולו. אמון הוא על מאמרי חז"ל המזהירים בכל תקוף מהפסקה בשעת הלימוד.

וכן יושב הרב ביום הסגריר ועסוק בדברי התורה הנעימים והנחמדים, כשיגונו הלימוד ייפסק רק בשניות בהן מקרב הוא אל פיו את כוס התה החמה שמגישים לו בני ביתו מידי פעם.

מעת לעת מעמיק הרב שרעבי יותר ויותר בדברי התורה, אך ראשו לא נכנע. הוא טורח לשגר מידי כמה שניות גלי כאב ישריים וחדים, והרב משתדל להתעלם מהם ולהמשיך בלימודו. איך כותב הרמב"ם (הל' ת"ת פ"א ה"ח): כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה... בין שלם בגופו בין בעל יסורין...'

הכאבים לא מרפים, וגם הרב לא מרפה. לימוד התורה היא המצוה הגדולה ביותר, וזו ממש טיפשות להניח ליצר לנצחו כך ולהפסיקו מלימודה.

עוד דף נלגם בשקיקה, עוד סברא מחודשת נטחנת עד דק במוחו הגאוני של הרב שרעבי, עד שלפתע כל החדר חג במעגל סביבו והרב נופל מתעלף על הרצפה.

בני הבית חשו בבהלה לשמע החבטה ונחרדו בראותם את אב המשפחה עוכב על רצפת חדרו כשפניו אדומות ועיניו מתגלגלות בחוריהן. תושייתו של אחד מבני הבית הביאה להתעוררותו

האיטית של הרב, שהושב על ספה נוחה ומדחום נתחב בפיו, לדעת מה זה ועל מה זה.

הכספית שבמדחום טיפסה וטיפסה עד שנעצרה ב-40. אם היה זה מדחום אלקטרוני ודאי היו חוששים שהתקלקל למראה הספרות המטפסות במהירות. אך זה מדחום כספית אמין לגמרי, ואם אכן זהו חומו של הרב אין כל סיבה לדאגה מהנפילה הפתאומית. גופו של בן אנוש עם ארבעים מעלות חום שלא זוכה למנוחה כופה על עצמו מנוחה, בצורה כזו כפי שקרתה לפני מספר דקות...

בני הבית מיהרו לארון התרופות ושלפו ממנו את הקפסולה המתאימה למצב כזה, ורק לאחר דקות ארוכות הצליחו להוריד את חומו ולהשיב את נפשו.

• • •

בעת רצון, כשביקש הרב שרעבי לזרז את תלמידיו בהתמדת לימוד התורה, סיפר להם את העובדה המדהימה שזכינו לקרוא בשורות הקודמות, וסיים כשבת שחוק נטוכה על פיו: 'אדם שהגיע למצב כזה - כבר מותר לו להפסיק ללמוד...'

(מקור: ספר 'הרב שרעבי')

ה רב מרדכי שרעבי היה איש קדוש, מגדולי המקובלים. ידוע ששלטה ימים קודם פטירתו עם ה'בא סאלי' ולא טעם מאום באומרו שחזרה הוא גזרה קשה על עם ישראל, הרבה דם וייסורים, אך לאחר זמן הודיעוהו משמים שהגזירה התחלפה בפטירתו של צדיק גדול השקולה כנגד מיתתם של רבים, והיה זה רבי מרדכי שרעבי שחלה באותו יום ונפטר ביום השלישי למחלתו.

אך מדור זה, כהרגלו, אינו עוסק במופתיהם של הצדיקים ובגדולתם בשמי מעל, אלא בעיקר באופן עבודתם את ה' באופן הנגלה לנו, מהם נוכל אנו הקטנים ללמוד, ובכך תתקיים מטרתה העיקרית של סיפורי הצדיקים: 'וכן תועיל הקריאה בסיפור מעשה החסידים באגדות אשר באו שם, כי כל אלה מעוררים את השכל להתייען ולעשות כמעשיהם הנחמדים' (מסילת ישרים פכ"א).

• • •

העננים השתלטו על השמים במסע מהיר, וגירשו בחימה כל שריד לטשטש המאירה, שמיירה להתחבא ולאסוף את נגהי זוהרה עדי יעבור זעם.

בני האנוש גם הם השתדלו מאוד למעט את שהותם תחת השמים האפורים-שחורים, תחת זאת העדיפו להספן בביתם ולשפשף ידיהם תחת שמיכת פוך עבה, או לחילופין להסתופף בצל תנור הנפט המפיץ את חומו הנעים.

גם רבי מרדכי שרעבי ישב בביתו. אמנם ללכת לבית ה' ללמוד אינו יכול, מפאת ציווי התורה 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם', אך ללמוד בבית איש לא מונע בעדו.

בימים הקודמים הלך בכל מזג אוויר ללמוד בבית המדרש, שלימוד התורה בו לא רק משתבחת באיכותה עם פלפולי החברים, אלא גם מתקדשת ומרבה מעלתה עקב השפעת המקום הקדוש. אולם היום ראשו כואב, ואין זו מן החכמה להתגרות במלאך המוות ולהראות לו שאינו חושש ממנו. אם שר הצינה שלוט כעת בחוצות, על החושש בראשו להשאר ספון במעונו, ולכל בני ישראל יהיה אור תורה גם במושבותם בתוך ביתם נאווה קודש.

בפרט שהרב שרעבי אינו מבטל שניה מזמנו, וגם בבית יושב הוא כשפניו אל הקיר, ספרו פתוח לפניו והוא משנן בקול את דברי התורה. אין הוא מתייחס לקולות שאולי יישמעו סביבו.

תלמידיו הנאמנים, שרוח שובבה עלתה בהם פעם, ניסו לבחון פעם עד כמה דבקו בתלמודו לא תיפגע בשום אופן, ונדברו ביניהם לעמוד כולם כאחד ליד מושבו של הרב ולדבר בקול, לראות אם הרב יפסיק מלימודו, או שמא יסמן להם כי מפריעים הם לו. התלמידים החלו בשיחה, וכשראו כי אין תגובה מכיוונו של הרב העלו את הטונים, אך גם כשידברו ממש בצעקות עדיין המשיך רבם להתנדנד

לימוד ללא הפסקה. הרב שרעבי

שאלה:

אני נוהג להתפלל תפילת העמידה עם סטנדר, ושמתו לב שלפעמים אני קצת נשען עליו עם הידיים. האם זה בעיה? אולי לא נקרא שאני 'עומד' כמו שצריך?

ובהזדמנות זו נבקש חלק מהדברים שצריך לעמוד בהם, ותחיל עם הדברים שמעכבים אף בדיעבד, כלומר שאם ישב, או נסמך בסמיכה של ממש, לא יצא ידי חובתו:

הכהן בנשיאת כפים (ס' קכח סק"א), את היודי יש לומר בעמידה (ס' קל דסק"ד), ובדיעבד יש להסתפק אם צריך לחזור ולהתוודות (ס' תרז סק"י). וכן אסור לשבת בארבע אמותיו של המתפלל שמו"ע, וגם לא להיסמך על משהו (ס' קב סק"א).

עוד מקומות בהם חובה לכתחילה לעמוד [לפרטי הדינים - עיין במקורות המצוינים]: בהלבשת הציצית והטלית (ס' ח סק"ב), בהנחת תפילין של ראש והסרתן (ס' כה סק"ב וס' כח סק"ז), כששומעים קדיש מתחילתו עד 'אמן יא שמיה רבא', ויש מחמירים עד 'דאמירן בעלמא' (ס' נו סק"ז), כשעונים כל דבר שבקדושה כגון 'ברכו' ו'קדושה' (ס' נו סק"א), כשאומרים 'הוא רחום' בשני וחמישי (ס' קלד ס"א), באמירת 'ויכולו' בליל שבת (ס' רסח ס"ז), בפסוק 'ויהי נועם' וגו' במוצ"ק (ס' רצה סק"א), באמירת 'הלל' (ס' תכב ס"א), ובספירת העומר (ס' תפט סק"א).

תשובה: לשון ה'שולחן ערוך' (ס' צד ס"ח): 'יש לזהר שלא לסמוך עצמו לעמוד או לחברו בשעת תפילה'. ובמקום הדחק יכול להקל לסמוך מעט.

התבאר: ראשית כל נבחר כי בתפילת 'שמונה עשרה' נדרשת עמידה, כפי שאכן היא נקראת בפי הספרדים 'תפילת העמידה'. ולשיטת ה'שולחן ערוך' (ס' צד ס"ט) מי שהתפלל בישיבה עליו לחזור ולהתפלל בעמידה. וכלל נקוט בידיו (ס' צד סק"ג), שבכל מקום שצריך לעמוד אסור לסמוך סמיכה של ממש, כלומר סמיכה ברמה שאם יקחו ממך את הסטנדר - תפול. ואם אתה נסמך רק מעט (ברמה שגם כשיקחו את הסטנדר לא תיפול): בעיקרון זה לא נקרא כשיבה, אך בתפילה יש אסורים, כי בתפילה צריך לעמוד באימה וביראה ולא ע"י סמיכה. ובשעת הדחק אפשר לסמוך על המתירים (משנ"ב ס' צד סק"ב).

מקרה נוסף בו אסור לסמוך אפילו מעט [וכאן הוא לכל הדעות]: העולה לתורה, הקורא בתורה, והגבאי העומד ליד הבימה (ס' קמא ס"א וסק"ה).

• • •

ניצוץ לשבת

מחנך גליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

עם איזה פאות מושכים מהגיהנום?

הרי הרב'ה כבר אמר שעל כל אחד מהמתקבלים אליו יהיה אפשר לכתוב ספר. בכלל רבינו זה פלא נפלא: לכאורה אין אחד מתלמידי הבעל שם טוב שיהיה לו היום, מאתיים שנה שאחרי הדור ההוא, כל כך הרבה חסידים שילכו ויחיו לאורו ודרכו."

ר' יואלי מספר לנו על נושא מעניין שדיבר לאחרונה כשישב עם חבריו, "חלקם עדיין בלי 'פאות' על הראש" כלשונו. הם דיברו על דברי רבינו שאמר 'מיט די פאות וועל איך העם ארויס ציען' (עם הפאות אמשוך אותו מהגיהנום). הוא מספר שהתחדש לו חידוש יפה שהאיר לו מאוד: "כשאדם מוצא את עצמו באיזה מקום חשוך, הוא לא יודע איך לזוז בתוך הגיהנום הנורא כאן בזה העולם, וכאן רבינו קורא לו: 'חאפ זיך האן אין מיינע פאות', ההשארה

שהשארתי כאן בעולם, הנצות וההתחזקות והדעת שהשארתי לך כאן... רבינו נמצא שם בעולמות הגבוהים והעליונים, אך השאיר 'פאות', כלומר 'קצוות' של תורות ודעת דקדושה שבשילנו כאן בזה העולם..."

(גליון 'ניצוץ' תשרי תשע"ט)

על כל אחד אפשר לכתוב ספר. ר' יואלי ליבוביץ

ר' יואלי ליבוביץ, ה'בעל תפילה' במוסף דראש השנה ב'מתחם 'שיינר' באומן: 'המהפך שרבינו הופך פה אנשים מקצה לקצה הוא בלתי נתפס. משהו שכובש עוד ועוד יהודים ולא מצטמצם לצמצום של מקום כזה או אחר. פשוט כל אחד נושם את הרבי במקום שלו..."

"יש הרבה סיפורים של אנשים שהתחילו לחיות באומן" הוא מספר לנו. "מה שהפעים אותי ביותר, זו קבוצה מסוימת מארה"ב, שהיו שקועים רחוק מהאור והיהדות, ואחרי שחזרו מאומן הם שינו את חייהם מקצה לקצה. אמנם יש המון כאלו, אבל כשראיתי אותם זה הפעם אותי, לראות אותם חוזרים ומקימים מניין שחרית כל יום עם הנץ החמה עם חיות, לראות אותם פשוט מתחילים לחיות חיים חדשים של ממש, מי שראה זאת לא יכול היה להאמין שהם אותם האנשים המנותקים שהיו מקודם..."

"ובעצם", ר' יואלי חוזר ומדגיש, "זה לא רק הם, כל אחד שמגיע לאומן זה סיפור חיים אישי שלו, החיים החדשים שהתחדשו לו, כל אחד בסגנון אישי משלו."

פתגם השבוע

כשמכריחים ילד להתפלל זה יכול לגרום שימאס בתפילה

מתוך הספר 'פיקדון משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

הצלחת ולרפאות הרב אליעזר בן עטיא שליט"א

מל משה בן בת שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

הצלחת משפחת אוקן

הצלחת משפחת שרון

הצלחת משפחת שילר

ניסן ת"ש
סטודיו טאטע
סטודיו ליצירה יהודית
| עיצוב גרפי | צילום ילדים ומשפחות | מתנות ומזכרות |
tate.odell@gmail.com | 054.844.1858

לא הפסיק לנגן

מזמר מפורסם למתעד הניגונים של ברסלב.
ר' דוד זצ"ל והדיסק

מופלאים ביותר של ניגוני רבינו הקדוש ותלמידיו, שהפכו לסמל ופתחו צוהר לעולמה הפנימי של ברסלב, 'ריקודים של אחרי התפילה' זהו שמם של הדיסקים הללו שהפכו לנכס צאן ברזל.

ועל כך סיפר ר' דוד, כיצד הצליח לתעד באותה תקופה את השרים המיוחדים כשאיש מאנשי השול לא חשב לרגע שישנה משמעות היסטורית לרגעים הללו של הריקוד שאחרי התפילה. "אחרי שחרית וערבית תמיד עושים ריקוד. רבי אריה לייב שפירא ז"ל שהיה בעל מנגן, - הוא היה מכנה את עצמו 'שר הנגינה' ואותי 'סגן שר הנגינה'... - היה פותח את הניגון אחרי התפילה. הוא שלט בכל ניגוני ברסלב ואפילו סיפח אליו עוד כמה ניגוני קרלין".

ניגון אחד - שעתיים

"פעם בשלושה-ארבעה חודשים נגמר סבב הניגונים, והוא היה מתחיל אותו מחדש. החלטתי שאני מוכרח להקליט את הניגונים למשמרת. היה לי טיפס מתחת לארון הקודש, ובמשך תקופה ארוכה הקלטתי את כל הניגונים האלה והוצאתי אותם לאור במארג של ארבעה דיסקים. על טהרת הניגונים, ללא ליווי מוסיקלי. הייתי מלקט וקולט מכל הזקנים שירים והניגונים. חסיד ברסלב זקן סיפר לי שפעם באומן היו מנגנים ניגון אחד במשך שעתיים", אמר ר' דוד בראיון.

לצערנו, ביום הושענה רבה האחרון נפטר בפתאומיות אחרי שחלה בנגיף. נתצב"ה.

ה שבוע ימלאו חודש ימים לפטירתו של ר' דוד רפאל פיינשיל (בן עמי) זצ"ל, מי שזכה להיות מראשוני החוזרים בתשובה והמתקרבים לברסלב לפני גל התשובה הגדול והידוע, וחזרתו בתשובה התפרסמה והכתה גלים רבים. באותה התקופה היה ר' דוד רפאל ידוע ברחבי הארץ כזמר מוצלח, ולפתע וויתר באחת על ממון, תהילה, עושר וכבוד כשהחליט להתקרב לדרך היהדות. בהושענא רבה האחרון הוא נפטר בפתאומיות, בשורה שהתקבלה בתדהמה רבה.

הנשמה שלי צעקה

האמנות, שהייתה ניכרת בכל תנועה שלו בכל חייו, גם כשהיה יושב מול הגמרא, הייתה באותם ימים בתקופת שיא. הוא זינק מתפקיד לתפקיד. בימים ההם שכרונ הכוח בישראל היה בשיאו של הכוחי ועצם דיל, ור' דוד של אז הצליח בשירתו ובהופעותיו להביע את ההצלחה הזו בצורה הטובה ביותר. מהר מאד הוא הפך לסמל, ואז, רגע לפני השבר הגדול של מלחמת יום כיפור, משהו קרה במסלול חייו.

"זה פשוט היה תהליך ארוך של בירורים" סיפר ר' דוד בראיון שקיים שבעות לפני פטירתו על מה שחווה באותה תקופה. "הנשמה שלי צעקה. הרעש הזה של מוזיקת הלהקות לא הצליח להשתיק אותה. נשמה אי אפשר לרמות, ומה שברור זה שכשמישהו מחפש ברצינות, הוא גם ימצא. פגישה מקרית עם רב, עוד פגישה עם ארון הספרים היהודי, והדברים החלו לזוז. התבשלתי בתשובה. בהתחלה הכרתי רק את החב"דניקים; שכרתי חדר בכפר חב"ד וניצלתי את הזמנים הפנויים ללימודי יהדות".

לא חשבתי לעשות מהפך

אבל בכל זאת הדרך לחזרתו בתשובה של קיבוצניק מלידה לא פשוטה כל כך. "לרגע לא חשבתי לעשות מהפכה. עוד המשכתי עם חלומות ההצלחה המקצועית. בשעות הבוקר עבדתי כמורה לדרמה". אבל אז נשמתי של ר' דוד מתחילה להבין מהו טפל ומהו עיקר: "לא יכולתי לראות את הבורות של התלמידים, הייתי דוחף להם פה ושם יהדות, לימדתי אותם 'שמע ישראל' ועוד דברים בסיסיים.

"במשך הזמן, אחרי שהשתתפתי במחזות גדולים, הייתי יוצא מהצגות ואומר לעצמי: 'המחזה היה מרתק, המשחק היה נהדר - אבל מה יוצא לי מכל זה? בשביל מה כל הטרחה?'. לא ידעתי להגדיר מה בדיוק מציק לי. חיפשתי מה יוצא לי מזה בהשלמה הפנימית, בהתקדמות שלי אל התכלית. זה היה תהליך הדרגתי. היו גילויים והיו התעוררויות שהובילו בסופו של דבר לאותו מקום".

בהמשך ר' דוד בן עמי זכה להוציא שלושת תקליטים